

O autorze

Juliusz Słowacki urodził się **4 września 1809 r. w Krzemieńcu**. Był synem Euzebiusza Słowackiego i Salomei z Januszewskich. Ojciec poety uczył w Liceum Krzemienieckim, matka była osobą o dużej kulturze osobistej i kochała literaturę. W 1811 r. ojciec Juliusza otrzymał stanowisko profesora literatury polskiej na uniwersytecie w Wilnie, dokąd przeprowadził się wraz z żoną i synem. Trzy lata później zmarł na gruźlicę. Młody poeta wrócił z matką do Krzemieńca. W 1818 r. ojczymem Juliusza został August Bécu – osoba należąca do powierników gubernatora Nowosilcowa. Ojczym Słowackiego zmarł w 1824 r. Po zakończeniu nauki szkolnej w Krzemieńcu (gdzie młody literat zaprzyjaźnił się z Ludwikiem Spitznaglem) Słowacki studiował **na wydziale prawa i administracji w Wilnie** (lata 1825-1828). W 1829 r. po studiach przeniósł się do Warszawy. Tam pracował jako aplikant w komisji Rządowej Przychodów i Skarbu. Pisał wówczas poematy i dramaty, jednak ich opublikowaniu drukiem przeszkodził wybuch powstania listopadowego, który poeta przywitał wierszami patriotycznymi. W marcu **1831 r. Słowacki opuścił kraj i wyjechał do Drezna**, w którym został życzliwie przyjęty ze względu na popularność

O autorze

jego liryków powstańczych. Tam podjął pracę kurliera dyplomatycznego. Wyemigrował do Londynu, przywożąc korespondencję dla przedstawicielstw polskich. Rok później przybył do Paryża, gdzie zastała go wiadomość o upadku powstania. Tam też wydano dwa debiutanckie tomy poezji wieszczą. Niestety, w Paryżu pojawiły się pierwsze krytyczne głosy na temat twórczości Słowackiego. Żyjący bowiem na emigracji we Francji Adam Mickiewicz wyraził się o jego debiucie, że jest jak

gmach piękną architekturą stawiony, jak wzniósł kościół – ale w kościele Boga nie ma.

Ten poważny zarzut ciążył na Słowackim przez długi czas. **W 1833 r. poeta opuścił Paryż i udał się do Szwajcarii**, a konkretnie do Genewy, w której to właśnie powstał *Kordian*. Słowacki wraz z rodziną Wodzińskich, u której mieszkał, odbył podróż po Szwajcarii. W kraju tym przebywał aż do 1836 r. W tymże roku wyjechał do Włoch. W Rzymie **poznał Zygmunta Krasińskiego**, w którym znalazł przyjaciela. Rok 1836 to również czas podróży poety na Wschód. Podczas niej zwiedził m.in. Egipt, Palestynę i Syrię. **W 1838 r. wrócił do Paryża**, z którego uciekł kilka lat wcześniej. Tym razem jednak Słowacki pozostał we Francji do końca życia. Nie znaczy to, niestety, że udało mu się osiągnąć pełnię szczęścia. Co prawda jego utwory

zdobywały coraz większe uznanie, jednak wiadomość z kraju o uwięzieniu matki i pogłębiająca się gruźlica poety to trudne dla niego doświadczenia. Mimo śmiertelnej choroby, na którą cierpiał, udał się jeszcze w 1848 r. do Wrocławia, gdzie po raz ostatni spotkał się z matką. Juliusz Słowacki **zmarł 3 kwietnia 1849 r. w Paryżu** i został pochowany na cmentarzu Montmartre. W 1927 r. na polecenie marszałka Józefa Piłsudskiego sprowadzono jego prochy do Polski i złożono je na Wawelu obok Adama Mickiewicza.

Najważniejsze dzieła

1830	<i>Hugo</i>
1832	<i>Poezje</i> (tomy 1. i 2., tu m.in. tragedie <i>Mindowe</i> i <i>Maria Stuart</i>)
1833	<i>Poezje</i> (tom 3., tu m.in. powieść poetycka <i>Lambro</i> i poemat <i>Godzina myśli</i>)
1833	<i>Kordian</i> (wyd. bezimiennie w 1834 r.)
1834	<i>Balladyna</i> (wyd. w 1839 r.)
1835	<i>Horsztyński</i> (wyd. pośmiertnie)
1836	<i>Hymn</i> (<i>Smutno mi, Boże...</i>)
1837	<i>Anhelli</i> (wyd. w 1838 r.)
1840	<i>Lilla Weneda</i>

Geneza

1840- -1841	<i>Testament mój</i> (wyd. w 1857 r.)
1841	<i>Beniowski</i>
1843	<i>Ksiądz Marek</i>
1844	<i>Sen srebrny Salomei</i>
1844	<i>Fantazy</i>
1845	<i>Genezis z Ducha</i>
1845	<i>Król Duch</i>
1848	<i>Odpowiedź na „Psalmy przyszłości”</i>

GENEZA

Geneza

Kordian. Część pierwsza trylogii. Spisek koronacyjny Juliusza Słowackiego powstał w 1833 r. w Genewie, a wydano go bezimiennie w marcu 1834 r. Pierwsze informacje na temat tworzonego dzieła miały charakter zwierzeń autora skierowanych do matki. Jej to poeta szkicował pokrótce swe literackie zamiary. Piszę wielkie dzieło – czytamy w liście poety do matki z października 1833 r. – napisałem już 1300 wierszy, ale to jest jeszcze niczym w porównaniu do całej budowy. Z kolei w roku 1834 obwieścił matce z radością: Czwarte dziecko moje wyszło na świat.

Kordian powstał jako:

- **chęć rozliczenia się** z politycznymi oraz moralnymi dylematami ludzi uczestniczących w powstaniu listopadowym;
- potrzeba dokonania osobistego rozrachunku wobec obowiązku patriotycznego, za jaki uważano w romantyzmie udział w powstaniach narodowowyzwoleńczych;
- **polemika** z ideowymi i poetyckimi poglądami grupy Mickiewiczowskiej, czyli z tzw. „szkołą religijną”;
- **atut we współzawodnictwie literackim** z Adamem Mickiewiczem;
- **odpowiedź** na *Dziadów* część III, w której pod postacią demonicznego Doktora ukryty był ojczym Słowackiego August Bécu;
- **nadzieja na sławę**, o czym Słowacki pisał do matki: *nic mi nie pozostaje, jak okryć ciebie, Matko moja, promieniami takiej sławy, aby cię inne ludzi pociski dojść nie mogły.*

Kordian wydany został anonimowo, co w zamierzeniu autora miało być *równiejszą walką z Adamem* [Mickiewiczem].

Plan wydarzeń

Przygotowanie

1. Stwarzanie przez Czarownice i Szatana przywódców powstania listopadowego: gen. Józefa Chłopickiego, księcia Adama Jerzego Czartoryskiego, gen. Jana Zygmunta Skrzyneckiego, Juliana Ursyna Niemcewicza, Joachima Lelewela, gen. Jana Krukowieckiego.

Prolog

1. Dialog trzech osób na temat trzech koncepcji poezji i roli poety:
 - koncepcja poezji usypiającej naród – mesjanizm Mickiewicza,
 - krytycyzm wobec mesjanizmu,
 - poezja jako skarbnica mitów narodowych – przepędzenie przez Trzecią Osobę Prologu pozostałych i chęć wskrzeszenia ludów.

Akt I

1. Rozmyślania Kordiana o życiu, śmierci, nie-szczęśliwej miłości.
2. Trzy opowieści sługi Grzegorza:
 - o Janku, co psom szył buty,
 - o wyprawie Napoleona do Egiptu,
 - o bohaterstwie Kazimierza.

3. Wycieczka konna Laury i Kordiana.
4. Rozpacz Kordiana i próba popełnienia samobójstwa.
5. Czytanie wierszy Kordiana przez Laurę.
6. Informacja Grzegorza o zastrzeleniu się pani-cza.

— Akt II - Rok 1828. Wędrowiec —

1. Rok 1828, podróż Kordiana po Europie.
2. James Park w Londynie – poznawanie przez bohatera mechanizmów rządzących światem.
3. Dover – *Król Lear* Szekspira ukazujący rozdźwięk między rzeczywistością a poezją.
4. Willa włoska – spotkanie z Wiolettą oraz udawane i wyrachowane uczucie kobiety do bohatera.
5. Watykan – wizyta u papieża nakazującego Polakom posłuszeństwo wobec cara.
6. Szczyt Mont Blanc – improwizacja Kordiana ukazująca świadomość jego potęgi: *Jam jest posąg człowieka, na posągu świata* (s. 43) oraz chęć walki o wolność ojczyzny.

— Akt III - Spisek koronacyjny —

1. Plac przed Zamkiem Królewskim w Warszawie – komentarze tłumu na temat koronacji cara Mikołaja I.

Plan wydarzeń

2. Koronacja Cara na króla Polski.
3. Konstanty – brat Cara – jako brutalny człowiek (uderzenie kobiety z dzieckiem); udanie się tłumu na ucztę.
4. Spotkanie spiskowców w podziemiach kościoła św. Jana i głosowanie w sprawie zabójstwa Cara – chęć zgładzenia go przez Kordiana.
5. Nieudana próba zabójstwa Cara spowodowana nękającymi Kordiana Strachem i Imaginacją.
6. Wydany przez Mikołaja I wyrok śmierci na Kordiana.
7. Kordian w *szpitalu waryjatów* – rozmowa z Doktorem o poświęceniu.
8. Plac Saski – wydanie przez Cara rozkazu rozstrzelania Kordiana, prośba Księcia Konstantego o ułaskawienie bohatera.
9. Spowiedź bohatera w izbie klasztornej i rozmowa z Grzegorzem.
10. Pokój w Zamku Królewskim – kłótnia Cara z bratem i prośba Konstantego o ułaskawienie Kordiana.
11. Niedokończona egzekucja tytułowego bohatera.